

5.1.2.e Woo, ir. 5.1.2.e Woo

From: Becks-Vermeer, dr. I.T.M. (Ingrid)
Sent: zondag 28 juni 2020 16:38
To: 5.1.2.e Woo; 5.1.2.e Woo, dr. 5.1.2.e Woo; 5.1.2.e Woo, ir. ing. 5.1.2.e Woo; 5.1.2.e Woo, dr. 5.1.2.e Woo
Subject: RE: Voor akkoord: advies LNV ter voorbereiding risk managers workshop bee protection goals

Prima zo, dank voor de aanpassing 5.1.2.e Woo!

Groet, Ingrid

Van: 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>
Verzonden: vrijdag 26 juni 2020 18:05
Aan: 5.1.2.e Woo, dr. 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; Becks-Vermeer, dr. I.T.M. (Ingrid) 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo, ir. ing. 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo, dr. 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>
Onderwerp: RE: Voor akkoord: advies LNV ter voorbereiding risk managers workshop bee protection goals

Beste allen,

Ter info de versie die ik zojuist naar 5.1.2.e Woo heb gestuurd. Met dank aan 5.1.2.e Woo voor het verwerken van de gekozen lijn.

5.1.2.e Woo. Fijn weekend allemaal!

Groet,

5.1.2.e Woo

Van: 5.1.2.e Woo, dr. 5.1.2.e Woo <5.1.2.e Woo @ctgb.nl>
Verzonden: vrijdag 26 juni 2020 16:28
Aan: Becks-Vermeer, dr. I.T.M. (Ingrid) 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo, ir. ing. 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo, dr. 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>
Onderwerp: RE: Voor akkoord: advies LNV ter voorbereiding risk managers workshop bee protection goals

Eens!

Van: Becks-Vermeer, dr. I.T.M. (Ingrid) 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>
Verzonden: vrijdag 26 juni 2020 16:25
Aan: 5.1.2.e Woo, ir. ing. 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo <5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo, dr. 5.1.2.e Woo <5.1.2.e Woo @ctgb.nl>
Onderwerp: RE: Voor akkoord: advies LNV ter voorbereiding risk managers workshop bee protection goals

Goed voorstel 5.1.2.e Woo!

Groet, Ingrid

Van: 5.1.2.e Woo, ir. ing. 5.1.2.e Woo <5.1.2.e Woo @ctgb.nl>
Verzonden: vrijdag 26 juni 2020 16:25

Aan: 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo, dr. 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo, dr. 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; Becks-Vermeer, dr. I.T.M. (Ingrid) 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>

Onderwerp: RE: Voor akkoord: advies LNV ter voorbereiding risk managers workshop bee protection goals

5.1.2.e Woo,

Wat mij goede stellingname dat we willen dat behandeling volgens het NTA-kader één van de te overwegen opties moet zijn.

Gr 5.1.2.e Woo

Van: 5.1.2.e Woo <5.1.2.e Woo @ctgb.nl>

Verzonden: vrijdag 26 juni 2020 16:20

Aan: 5.1.2.e Woo, dr. 5.1.2.e Woo <5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo, dr. 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; Becks-Vermeer, dr. I.T.M. (Ingrid) 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>

CC: 5.1.2.e, ir. ing. 5.1.2.e Woo <5.1.2.e Woo @ctgb.nl>

Onderwerp: RE: Voor akkoord: advies LNV ter voorbereiding risk managers workshop bee protection goals

Beste allen,

Voor efsa is het inderdaad een gegeven. Ik denk dat dit ook is besproken in de eerdere workshop, want er staat al een vinkje bij in het overzicht en staat nu dus niet op de agenda discussie.

Dat wilde bijen bijdragen aan bestuiving en dus SPU zijn, staat denk ik ook niet ter discussie.

Eigenlijk maakt het niet uit in welk GD de wilde bijen komen, als de methodiek maar goed is. Wat we ook kunnen doen is aangeven dat we het stuk van efsa niet compleet vinden, omdat het geen keuze-opties geeft voor wilde bijen. Efsa geeft eigenlijk al impliciet gekozen (extrapolatie), terwijl dat aan de risk managers is. Wij willen per SPU uit verschillende opties kunnen kiezen. Voor honingbijen en hommels kunnen we dat nu best aardig (optie 2). Voor wilde bijen kunnen we pas kiezen als efsa concreter de opties met voor- en nadelen weergeeft.

We kunnen dan daarbij aangeven dat we willen dat behandeling volgens het NTA-kader één van de te overwegen opties moet zijn.

Dit is sterker dan alleen de vraag stellen en voelt voor mij kansrijker dan aangeven dat we vinden dat wilde bijen uit dit kader gehaald moeten worden. De COM zal dat terzijde willen schuiven. Maar het expliciet maken van alle opties voor wilde bijen, daar kan men moeilijk tegen zijn, zeker als je als lidstaat aangeeft anders geen goed standpunt in te kunnen nemen.

Is dat wat of vinden jullie dit te genuanceerd?

Groet,

5.1.2.e Woo

Van: "5.1.2.e Woo, dr. 5.1.2.e Woo" <5.1.2.e Woo @ctgb.nl>

Verzonden op: vrijdag 26 juni 2020 15:09

Aan: "5.1.2.e Woo, dr. 5.1.2.e Woo" <5.1.2.e Woo @ctgb.nl>,"Becks-Vermeer, dr. I.T.M. (Ingrid)" <5.1.2.e Woo @ctgb.nl>,"5.1.2.e Woo" <5.1.2.e Woo @ctgb.nl>

CC: [5.1.2.e], ir. ing. [5.1.2.e Woo] " <[5.1.2.e Woo]@ctgb.nl>

Onderwerp: RE: Voor akkoord: advies LNV ter voorbereiding risk managers workshop bee protection goals

Hallo allen,

Het was het suggestie van [5.1.2.e W] dat wij wat vragen zouden kunnen toevoegen en dus heb ik dat gedaan over de grootste vraag tekenen (volgens [5.1.2.e Woo] en ik). Ik ben soms heel [5.1.2.e Woo] misschien, maar als ik dat vraag (vraag 1) zou horen of zien, zal ik zeker weten wat de NL vindt (dat wilde bijen niet geschikt zijn voor deze GD). Maar met een vraag kom je natuurlijk wat "zachter binnen" ... Dus mij betreft is het eigenlijk een vraag voor [5.1.2.e W] (en voor [5.1.2.e Woo] zelf)... Hoe sterk wilt hij het binnen brengen (als hij het wilt binnen brengen)? Vindt het ook prima om het over te maken als statement ipv vraag... Of een statement te maken voor in het achterzak afhankelijk van het antwoord van de COM/EFSA/RMs...

Groetjes,

[5.1.2.e Woo]

NB: Even ter achtergrond: volgens mij gaat EFSA ervan uit dat het fait accompli is dat wilde bijen één van de SPUs worden omdat dat expliciet was in het mandaat van de COM voor het eerste bijen GD (de 2013 versie). Het zat ook niet in de nieuwe mandaat dat wilde bijen eruit moet gehaald worden. Maar nu (met bepalen van SPGs) hebben wij een moment waar wij (eigenlijk RMs en COM) misschien kunnen terugkijken en denken als wij het toch willen...

From [5.1.2.e Woo], dr. [5.1.2.e Woo] [5.1.2.e Woo] @ctgb.nl>

Sent: vrijdag 26 juni 2020 14:14

To: Becks-Vermeer, dr. I.T.M. (Ingrid) [5.1.2.e Woo] @ctgb.nl>; [5.1.2.e Woo] [5.1.2.e Woo] @ctgb.nl>

Cc: [5.1.2.e W] ir. ing. [5.1.2.e Woo] [5.1.2.e Woo] @ctgb.nl>; [5.1.2.e Woo] dr. [5.1.2.e Woo] [5.1.2.e Woo] @ctgb.nl>

Subject: RE: Voor akkoord: advies LNV ter voorbereiding risk managers workshop bee protection goals

Misschien is mijn bocht wat kort hoor, dus ik hoor graag wat [5.1.2.e Woo] en [5.1.2.e W] hierover denken!

Groet,

[5.1.2.e Woo]

Van: Becks-Vermeer, dr. I.T.M. (Ingrid) [5.1.2.e Woo] @ctgb.nl>

Verzonden: vrijdag 26 juni 2020 14:11

Aan: [5.1.2.e Woo] dr. [5.1.2.e Woo] [5.1.2.e Woo] @ctgb.nl>; [5.1.2.e Woo] [5.1.2.e Woo] @ctgb.nl>

CC: [5.1.2.e], ir. ing. [5.1.2.e Woo] [5.1.2.e Woo] @ctgb.nl>; [5.1.2.e Woo] dr. [5.1.2.e Woo] [5.1.2.e Woo] @ctgb.nl>

Onderwerp: RE: Voor akkoord: advies LNV ter voorbereiding risk managers workshop bee protection goals

Hallo [5.1.2.e W] en [5.1.2.e Woo]

Dank voor je aanvulling [5.1.2.e Woo], dat helpt mij ook weer een stuk verder in deze ingewikkelde materie. Ik snap heel goed dat LNV graag een Ctgb expert 'meeneemt', heel verstandig!

Wat betreft ons advies:

- Ik ga graag met het advies voor optie 2 mee
- Ik vraag me alleen af of we niet iets meer in verweer zouden moeten gaan tegen wilde bijen als SPU's. Nu staat in ons advies de vraag "Is het al vastgesteld dat wilde bijen onder het bijen toetsingskader (als SPUs) moeten zitten ipv bijvoorbeeld onder die van niet-doelwit arthropoden?"

Als ik het stuk van EFSA goed interpreteer is het in feite al bepaald dat wilde bijen onder SPU's vallen, en moet hierover in deze workshop definitief worden besloten door de risk managers.

Ons advies en de aanvulling van [5.1.2.e Woo] hieronder geeft mij het beeld dat wij dit niet verstandig vinden. Als dat zo is, moeten we dan hier dan niet meer stelling in nemen ipv het stellen van bovenstaande vraag?

Groet, Ingrid

Van: 5.1.2.e Woo dr. 5.1.2.e Woo) 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>

Verzonden: vrijdag 26 juni 2020 13:50

Aan: 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; Becks-Vermeer, dr. I.T.M. (Ingrid) 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>

CC: 5.1.2.e Woo ir. ing. 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo dr. 5.1.2.e Woo) 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>

Onderwerp: RE: Voor akkoord: advies LNV ter voorbereiding risk managers workshop bee protection goals

Hallo 5.1.2.e Woo en 5.1.2.e Woo

Ik heb nog overlegd met 5.1.2.e Woo om te kijken of ik het voldoende snapte om akkoord te kunnen geven. Het lijkt me logisch om voor optie 2 te gaan, zie onder.

Waar het in de basis om gaat is dat het nodig is te weten of bij het voortbestaan van een kolonie, die kolonie ook nog voldoende functioneel is (dus of ie z'n ecosystem services zoals bestuiving nog kan leveren). Dat kun je doen door eerst heel lang te onderzoeken of dat zo is (optie 4) maar dat loopt natuurlijk helemaal uit de tijdslijnen van de guidance. Een alternatief is dan optie 2. Deze gaat uit van de vraag: hoeveel sterfte mag er nog zijn opdat een kolonie 'normaal' kan functioneren. In dat 'normaal functioneren' zit impliciet de ecosystem service. De eerder voorgestelde max 7% sterfte van een kolonie om normaal te kunnen blijven functioneren was door ons al ter discussie gesteld. Literatuur laat zien dat orde grootte 15% realistischer is. Door opnieuw/nieuwe EFSA modellering te gebruiken, kun je tot een beter % komen. En impliciet neem je dan dus de ecosystem services mee. Dat is doebaar zowel technisch als qua tijdslijnen.

En terechte vragen daarna over de wilde bijen: die leven niet in kolonies, worden door telers niet ingezet voor bestuiving, produceren geen honig en zijn (dus) niet wezenlijk anders dan andere NTA bestuivers. Alleen heten ze bijen. Het gevaar bestaat dat EFSA's pragmatische oplossing gaat bestaan uit een safety factor, waarmee deze klasse dus bepalend gaat zijn voor de bij-veiligheid van middelen. Dus aandacht nodig voor deze categorie.

Lang verhaal, wat mij betreft akkoord om voor optie 2 te gaan.

Dank 5.1.2.e Woo voor je uitleg, hoop dat t geen afbreuk doet aan de waarheid, zoals ik het hierboven eenvoudig voor mezelf heb uitgeschreven...

Groet, fijn weekend,

5.1.2.e Woo

Van: 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>

Verzonden: vrijdag 26 juni 2020 11:11

Aan: Becks-Vermeer, dr. I.T.M. (Ingrid) 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo dr. 5.1.2.e Woo

5.1.2.e Woo @ctgb.nl>

CC: 5.1.2.e Woo ir. ing. 5.1.2.e Woo) 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo dr 5.1.2.e Woo 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>

Onderwerp: Voor akkoord: advies LNV ter voorbereiding risk managers workshop bee protection goals

Beste 5.1.2.e Woo en 5.1.2.e Woo

Aanstaande dinsdag (30-6) vindt een workshop voor risk managers plaats over de beschermdoelen voor bijen. Het is onderdeel van het herzieningsproces van het bee GD. Op de agenda staat ter bespreking een document van EFSA met daarin vier opties voor het wetenschappelijk bepalen van de beschermdoelen voor honingbijen, hommels en wilde bijen. De workshop is voor discussie; de COM wil in het SCoPAFF van 16-17 juli een besluit over de opties nemen.

Aan de workshop zal vanuit LNV 5.1.2.e Woo en vanuit Ctgb 5.1.2.e Woo deelnemen. De workshop is weliswaar voor risk managers, maar het EFSA stuk is vrij technisch en LNV heeft aangegeven prijs te stellen op technische ondersteuning. Tijdens de workshop zal een tour de table worden gehouden waarin elke lidstaat een mening kan geven en vragen kan stellen. 5.1.2.e Woo zal hier namens NL het woord voeren.

5.1.2.e Woo en 5.1.2.e Woo hebben er voorbereiding van de workshop bijgevoegd advies opgesteld. Zij geven op grond van technisch-inhoudelijke gronden een (voorlopig) advies voor een voorkeursoptie. Verder hebben zij enkele vragen geformuleerd. De door EFSA gepresenteerde opties zijn namelijk vooral geschikt voor honingbijen en hommels, maar niet zo voor wilde bijen (vanwege ontbreken van modellen en data). Er moet meer duidelijkheid komen hoe EFSA om wil gaan met de wilde bijen.

Graag horen we of jullie akkoord zijn met het voorgestelde advies aan LNV.

Ik heb de agenda + stukken ter info bijgevoegd.

Groet,

5.1.2.e W